

lectatio nisi coniunctio conuenientis cum conuenienti/percepta et amata. Talis igitur operatio causat diuisiones spiritus ab anima. quia nihil agit ipsa. vt anima non minatur. tunc ad actum spiritus. sed vel sopita quodammodo silet et tacet. vel si mouetur et sentit. non conturbat neq; deicit spiritum ab arce contemperationis. Nec est parquam deus dat vt non conturbetur cor ipsius neq; formidet. et que sicut apostolum exuperat omnem sensum modo dicto. Priuatur enim spiritus nisi non a vita anime tam men a sensu vite ei? **S**imul accipe verba **Richardi** que posuit in forma auctoris dicitur spiritus et anima. ne videat in tanta re/minus habere fidei tanq; in expertus. Detur ergo fides vel expertus. **V**nius et efficitur est sermo dei pertingens vsq; ad diuisionem spiritus et anime. **S**ed in hac diuisione. animarum quod animale est in imo remanet. spiritus autem et quod est spirituale/ euolat ad summa. et ab infimis diuiditur vt ad summa subleuetur. ab anima scinditur vt deo coniungatur. quonia qui adheret deo vnus spiritus est. **F**elix diuisio et mirabilis separatio. vbi quod corpus est/ remanet deorsum. quod spirituale et subtile est/ vsq; ad speculationem diuine glorie sublimatur. et in eandem imaginem transformatur **P**ars inferior/ componitur ad summam pacem et tranquillitatem/ cum pars sublimatur superior ad gloriam et iocunditates. **R.** **D**iscipulus. Magna sunt hec et in alterum referenda tractatum dies crastina expectetur. **H**uc autem breuiter absolue. **C**ur dicitur anima magnificare dominum potius q; ipse spiritus? **M**agister. vtriusq; profecto factum est. sed specialis ratio fuit in anima. q; verbi incarnati spiritali maiestati prepaui hostipitium/ in carne pro/sus animali. **R**ursus quia futurum erat q; hec incarnatio scandalu esset iudeis. et gentibus stulticia. puenit maria monstrans non ex impotentia sed summa dominatione domini carne suscepisse. **P**roinde spectat plus exultatio (q; extra saltatio) spiritui q; anime. simul et tria iungit. **D**eum pro timore casto. **S**alutare pro honore grato. **S**uo. pro amore summo. qui sic fuit singularis in **M**aria/ quatenus ipam alliceret vt esset nihilominus comunis vt plus proficeret. **P**ostremo. spiritus marie/ prius exultauit/ q; animalis pars impregnata magnificaret dominum. quod tunc ma-

xime factum fuit dum consentiendo ait. **E**cce ancilla domini. fiat mihi scdm verbum tuum. **Q**uod quia perficiendum fore post ab elizabeth prophetizante et benedicente (qua visitauit.) accepit/ exurrexit in iubilum **E**t ait Magnificat anima mea dominum **D**iscipulus. **E**t nos magnificemus dominum et exultet spiritus noster in deo salutari nostro. **E**tas reuertemur in idipsum. **E**xPLICIT PRIMUS TRACTATUS.

Sequitur tractatus

Secundus dramaticus super **L**antico **M**arie de exultatione spiritus. **E**t continet notulas. lxxij. **P**rima notula sequitur

Exultauit spiritus meus in deo salutari meo. **D**iscipulus **A**ssum queritur. **U**trum beata nostra dum cecinit. Magnificat anima domini. **E**t exultauit spiritus etc. fuerit in spiritu. vel supra spiritum. vel sine spiritu. vel extra spiritum? **M**agister. **Q**uestum hoc quadrimembre/ volo si possum ad intelligibiliores terminos reducere. presuppones spiritum hic capi per nos/ p superiori portione rationis. que alio modo dicitur mens. vel apex mentis. vel intelligentie sintilla que nominatur grece sintheris **D**iscipulus. **P**lacet acceptio. **I**tem multiplex alia sit. vt etiam dicat ab aliquibus non parue auctoritatis/ psratōis inferior. **I**n glosa. psallat spiritus psallat et mente **M**edicus vo concorditer appellatur vapor iste naturalis et vitalis. effumatus a corde/ per corpus ad cerebrum/ precipue. illic factus animalis sensitiuus et motiuus. non tamen principaliter sine veritatem. sed instrumentaliter p animam que est in homine res eadem cum spiritu ratio/ nali differēs penes officia. pur alias declarasti. **M**agister. **C**oncedo tibi singularet diuisionis membra. q; maria frequenter fuit nunc in spiritu nec sine spiritu. nunc sine spiritu seu non habes spiritum. nunc extra spiritum. **D**iscipulus. **N**on est in me spiritus qui capiat. **M**agister. **A**sciens an sciens/ dum ita loqueris/ aperis intellectum. **S**uscipito: itaq; quod intelligis dicens q; non est in te spiritus? nunc quid oro separatus es a corpore tuo? **D**iscipulus. **Q**ualiter hoc loqueris qui me uere cognoscis vel ex verbis certe perpendis. **M**agister. **E**st ergo in te spiritus? **D**iscipulus. **N**ullo pacto id negaueris **M**agister. **A**nquid non contradicis primo dicto non est in me spiritus. **E**xPLICIT. **R**k. 2.

scipulus. Allegas acriter/nisi p̄tinus ad/
didissem q̄ capiat? **M**agister. Uigilan
ter attendis et uadis p̄traditionē si vocē
ppriam explicaueris. **D**iscipul⁹. Tu ex
plica vice mea? **M**agister. Habet sp̄s du
plicē vitā sicut et anima. qd̄ ex diffinitione
data anime per philosophum colligit. Est
in q̄t. Anima act⁹ corp̄is p̄fici organici.
vitā habentis in potētia. sup̄plent exposi
tores ad vitā sc̄dam. q̄ est opatio vite p̄
me. **U**nde sp̄s dicit non solū esse vel vi
uere vel intelligere q̄ sit eēntialiter intrin
sece formaliter essentia vita et intelligētia.
Sed q̄ p̄ducit ex se tales actus vitales/q̄
vita sc̄da nominantur nedū a philosophis
sed in vsu vulgari quo res om̄is q̄ mouet
dicit viuat aut uiuens. **H**ortua vero duz
quiescit. vt aqua fōtis uiua. Aqua laci mor
tua. **T**ali modo distinguunt philoso
phi cū theologis triplicē vitā. fm̄ triplicis
boni finē/que opando nititur q̄s adipisci
iuxta poeticā de tribus deabus fictionem
Juno p̄est diuitijs vtilibz. venus delitijs et
voluptatibz. **P**allas sciētijs et artibz hono
rabilibz. **P**onit alia distinctio fm̄ specu
latōem et p̄xim et mixtīm ex vtroq̄ qd̄ est
vita p̄ctica. Est vita speculatiua. Est vit
ta simul actiua et p̄templatiua. qualem ha
buit beata nostra/fm̄ euāgelicū p̄ntis dici
sue assumptionis misterium/de susceptio
ne christi per martham et mariam. **S**iqui
dem beata suscepit christum cum officio
duplicis huius sororis. quia solcite mini
strauit. et deuote sedens secus pedes audie
bat verbum illius. **D**iscipulus. **I**ntelli
go melius q̄ antea ppriam vocem dum di
xi q̄ non erat in me spiritus qui caperet. n̄
enim volui me simpliciter non habere sp̄
ritum. sed opationem spiritus / explicati
uam talis misterij. hoc est intelligētiā me
habere negauit? **M**agister. **S**iet memo
riter hec distinctio. pergam ea deducere q̄
posui. **E**t primo beata virgo fuit in spi
ritu. dum opationem spiritualem habuit
in cognoscendo plurima que cantabat de
magnificētia dei in suis opibus vt de crea
turarū origine. magnitudine. multitudine
plenitudine. pulchritudine. opatione et or
dine. **E**rat secūdo supra spiritū vel in ex
cessu spiritus. vel in extasi mētis. respectu
illoz quoz non poterat ex sua virtu
te vel intelligentia propriam cognitionem
accipere. **U**t qd̄ esset deus in se et in sua ma

gnificētia. quid angeli per omnia. quid fe
licitas quaz nec oculus vidit. nec auris au
diuit nec in cor hominis ascendit. **E**rat ter
tio sine spiritu. respectu illoz quoz
nullam ex spiritu suo poterat rationē atin
gere. **U**t regina saba respectu sapientie sa
lomonis. **D**ec alio modo dicitur defectio
spiritus/visitato nomine in psalmis et in cā
ticis. **S**ic enī canis in psa de sanctis. **D**is
rant et deficiūt in eū quē p̄spiciūt. **H**āc xp̄s
notabat cū dixit. **N**isi quis abnegauerit se
metip̄m/non p̄t meus esse discipul⁹. **Q**uia
nisi q̄s a semetip̄o deficiat (exponit **B**re
gor⁹) ad illū q̄ supra ip̄m est nō appropin
quat. **H**anc apl̄s noīat captiuationē ins
tellectus in obsequium christi. **S**ub h̄ tro
po dicitur monachi sine volūtate. nec h̄e
velle vel nolle. **V**ocat aliq̄ stupor vel ex
tasis confurgens ex admiratione rehemēs
ti rei cuius causa penitus ignoratur sc̄dm
Damascenū. **E**rat quarto **M**aria sub
spiritu. dū anime sue hoc est portiois in
ferioris opationibz intendebat. **D**isci
pulus. **E**ya vero non est mirabilis exposi
tio talis. que pueris etiā posset inculcari. **M**
Magister. **I**taq̄ sapiētia est q̄ abscon
dita p̄ducit in lucē. p̄ quā fit doctrina p̄u
dentū facilis dū cōfusa discriminat et disti
nguit. dūq̄ vaga inordinata et obscura/resol
uit ad pauca p̄spicua. **D**iscipulus. **Q**ua
ratione fiunt ista? **M**agister. **N**imīz p
logicā. q̄ iō dicitur ad oīm methadoz p̄n
cipia/via h̄ns. **D**iscipulus. **Q**uid agis
de logica. quā studiosi nostri sp̄s/vilē h̄nt
terministā irridentes eo q̄ om̄ia referat ad
termios. **N**os inquit rem inq̄rim⁹. ad rez
imus. qd̄ ad nos de termis? **M**agister
Brauissime r̄idet talibz olim p̄ceptor no
ster inclitus. sic fuit et est in plurimis qui se
gratis inuoluunt cura errorum inextrica
bilibus modis. quos sola scit et p̄t logica re
soluē. diffiniēdo diuidēdo t̄minoz d̄niq̄
cōnotationes cū modis significandi viua
citer exponendo. **N**ec nō sophismatuz pa
logisationes fantasticas detegēdo. **D**is
cipulus. **S**ufficeret ergo scire logica pro
cognitione methaphisice totius aut theo
logie. nec esset perscrutatione pluri opus?
Magister. **F**alleris quoniā logica non
dat cognitionem scientiarum huiusmodi.
sed expedit iter. modis certis quo venitur
ad eas. **D**ocet in super modum explicatio
nis conceptuum subtilium. circa res ip̄as

...naturalis cum in cogitatio
...quem explicare
...nec plene possibile
...defuerit. qd̄ ad hoc offi
...methaphisice et p̄ctica
...h̄c op̄
...domini deonoi
...sine logica et methaphi
...sunt femine dū n̄cūnt/
...habitos. p̄ceterm affe
...minus possunt ad ex
...exponere. v̄b
...non in tra
...ceteris
...Dane
...conā
...fataantes multa.
...nunc op̄/
...affide sunt
...idola sine fi
...discernere a
...om̄i
...vel ad doctrinā
...et
...Dante in
...scri
...m
...ne
...qu
...do
...sp
...m
...sep
...un
...ult
...vo
...lo
...R
...in
...scri
...foi
...mi
...rem
...nel
...car
...nel
...fem
...si
...er
...sido

ram diuinas q̄ naturales. tam in cogitatio-
nib; q̄ in affectionib; quem explicare/ dif-
ficillimū est. immo nec plene possibile/ si lo-
gica cū grāmatica defuerit. q̄s ad hoc offi-
ciū/ summi viri methaphisici z phisici rep-
pererūt. Aristoteles p̄cipue. **Hanc opi-**
nor: esse causam erroris hominū deuotio-
ni se dare putantiū sine logica z methaphi-
sica. sint homines sunt femine dū nesciunt/
apud se conceptus habitos (p̄ferunt affe-
ctuales) resoluerē z minus po ssumt ad ex-
tra verbis conuenientibus exponere. vñd
seipos sophisticant z alios vel non instru-
unt vel decipiunt. expertus centies z centi-
es loquor. **Ecce dum audiunt q̄ Marie**
spiritus exultauit in deo salutari suo. conā-
tur exultare similiter. fantasiantes multa.
nunc amando. nunc timendo. nunc gau-
dendo. qualia dum fatagunt. assidue fiunt
apud eos insolita fantasiarum idola siue si-
mula ch̄ra. que quia nesciunt discernere a
veritate rerū z intelligentia rationis. om-
nia deputant ad miraculū vel ad doctrinā
deuotionis excellentem per anagogiam et
mentis excessuz. **Datur** in thuriuminis z
beghardis z alijs absq; numero. quoz scri-
pta plurima. maxime circa feminas. qua-
rū est auuiditas p̄tinacior in affectu / q̄uis
in virtute z cognitione q̄ viris longe fragi-
lior. **Inde datū est epitheton** hoc feminis
maxime senib;. veteres sunt sortene vel sor-
tlege. **Veniunt in hanc superbā consequē-**
ter. vt viros etiam theologos / loquendo
scribendoq; docere p̄sumant. **Contem-**
nentes illud apostoli. **Mulierē docere nō**
p̄mitto. **Ecce q̄ modesta fuit sapiētissima**
feminarū. que nō nisi septies / ab euangeli-
stis inuenit esse locuta. **Discipul⁹. Trā-**
si materiā hāc / incidenter nō inutiliter po-
sitam. quia de exultatiōe spūs Marie. cu-
pio latius inquirere. **Nam cū exultatō spi-**
ritus sit quidā mentis excessus anagogic⁹
qui fit vt crebrius per amorē. **Dicit** **Ma-**
ria cantica cāticoz Salomonis agnouit
Est p̄rium canticū / iungebat illoz con-
cētū. **Siquidem apte quidem videor mi-**
hi hoc perere. dū leguntur in hac solēpnita-
te felicitis assumptionis sue / talia cantica / q̄
lia vocasti saltationes vel exultatiōes spi-
ritus amanti s̄per amorē tractans illud
euangelium. **Eecinim⁹ vobis z non salta-**
stis. **Magister.** p̄supponas multa
oportet que ibidem posita nouisti. z que

dam ad illa adijciā. **Sentio** tamē necessa-
riā tuā (o beata beatoz) opitulationē quaz
supplex implozo p̄ beatitudinē tuā quam
oēs p̄dicant generationes. p̄ illā gratie ple-
nitudinē / quā inuenisti apud deū. p̄ illam
exultationē spūs tui. in deo salutari tuo.
dicā z nostro quia nobis datus est z nobis
natus. **Da** magnificare in te. p̄te. z p̄pter te
animā meam dñm. fac exultare spiritū me-
um / in deo salutari tuo z suo. **Da** spūaliuz
gratiaz gaudioz / qualis affuit **Elisabeth**
cognate tue. q̄lis et infanti exultati in v̄to
suo / dū adueniēs cū festinatiōe p̄ mōtana /
itasti domū zacharie / z saluasti elizabeth
cū tāta vocē efficacā / q̄ p̄pleta mox spūscō
exclamanit voce mag. qz affectu mag. **Be-**
nedita tu in mulieribus / z benedit⁹ fru-
ctus ventris tui. **Qui fruct⁹ dedit** intellige
re cum mirando subiungit. **Et vnde mihi**
hoc vt veniat mater dñi mei ad me. **Cuius**
domini? **Plane illi⁹** cui quia credidisti bea-
ta es qui p̄ficit ea que dicit. **Et cui non in-**
grata protinus cecidisti canticū nouū. cā-
ticū cāticoz. **Magnificat** anima mea do-
minū. **Et exultauit spūs me⁹** / in deo saluta-
ri meo. p̄ anagogicos in deū excessus. **Bea-**
tus siquidē vir cuius est auxiliū a te / ascen-
siones in corde suo disposuit in valle. **Clā-**
mans ex sententia / cor meū z caro mea. de-
us toridis mei z ps mea deus in eternum.
Discipulus. **Valeat** ista de p̄catō tua
que nos dirigat. me querēdo. te respondē-
do. **Veniisti** reoz / altera collocaione te
spondidisse responsuz. si cantica **Salo-**
monis cecinerit aliquādo beata virgo / dū
sepius animo voluebat canticum propri-
um / proferens illud in corde suo. **An** in ex-
ultatione spiritus sui / eructauerit cor suuz
verbum bonū dicens. **Osculetur** me oscu-
lo oris sui: **Magister.** Ita p̄l⁹ existimo
Amirū plenissime docta erat ab infantia
in lege dñi z p̄phetis z psalmis de christo
scriptis. **Int** que **Salomō** in exultatione
spūs edidit cātica cāticoz. tanq̄ epithala-
miū spōsi z spōse / mutuo federatoz p̄ amo-
rem / quā **María** iunctionem modo sen-
tiebat vberius impletam / dū in ea verbuz
caro factū est deus homo. qui teste **Johā-**
ne sponsus est / habēs sponsam ad cui⁹ p̄e-
sentiam z vocem / ip̄e **Johes** amicus spon-
si gauisus est. z exultauit. etiam nunc iam
ex v̄tero. **Qua** in re. duc cor sursum. atq; cō-
sidera per anagogiam. **Per** eam quippe
kk. 3.

Tractatus Secundus

capitula canticorum panduntur anime se
in deum leuanti per fidem spem et amorem
Videbis hoc tempore quo **Maria** dicit
exultasse se quadruplicem exultationis dif
ferentiam. in tra quadruplicem modum spi
ritualis matrimonij anime deuote seu dei
formis. cum viro suo deo. vt interim de h
solo matrimonio fiat sermo. vbi deus spō
sus est. et anima sponsa. **Discipulus.**
Placet ista reductio. De ceteris quippe.
doctores abunde locuti sunt in expositio
ne canticorū. **Magister.** Exultant hac
hora. **Johannes.** **Elisabeth.** **Jesus.** **Ma
ria.** conspicio cuiuslibet mentem vel ani
mam. que duo nunc accipio pro eodem.
Considero inq̄ deo fuisse coniuncta ma
trimonialiter. sed varie. **Matrimonium** ante
christi cum deo fuit ab instanti sue creatio
nis/initiatum. ratum et consummatum. **Illud**
autem anime **Marię**. nūc erat initiatum et
ratum. non consummatum. **Illud autē Jo
hannis** erat initiatum. sed non oīno ratum.
quin posset culpa saltem venialis/ copulā
offendere cōiugale. **Illud autē Elisabeth**
fuerat quidē initiatum. sed non ita ratum. qn̄
repudium posset incidere propter fornicā
tionem spirituale peccati mortalis. **Neq̄**
enim ponit in gratie vinculo fuisse confir
mata. **Discipulus.** Dicis inueteram mi
hi distinctionem. **Ediffere** plenius quid
intendis per eam? **Magister.** Vereor et
molior ostēdere/quo pacto conueniat epi
thalamium **Salomonis**/beate **Marię**/
privilegio singulari. cuius in desponsatio
ne/illa fuit par anima. que nec primā nec
similē visa est nec habere sequentē. ad quā
anagogia traduceret cāntica canticorū. **Nil**
preterea dubitandū/quin creberrima libē
tiq̄ iocunditate cantauit ista dum viue
ret. **Et primo** de anima filij. scilicet chri
sti videamus. **Hec itaq̄** fuit absq̄ vlla du
bitatione p̄fectior. sed nunq̄ talis/cui pro
prie conueniret hoc epithalamium. **Didi
cisti enī** si memineris h epithalamium solū
p̄uenire ante p̄statu vie. duz desponsata est
solum in fide. spe. et caritate. postulans cū
omni desiderio completēti in re et eterni
tate. **Discipulus.** Demini id te posuif
se in libello de canticorū origine. tertio to
mo seu p̄titiōe/ principali. **Ubi** de anago
gicis nuptijs/multa notata sunt. **Hūc** an
aduerto/nunq̄ fuisse christū fm̄ mentē seu
portōne aie superiorē nisi beatū. q̄uis p̄ in se

riori viator existerit. cui portioni nō aptat
p̄prie desponsatio cū deo sponso? **Aḡ**
Animaduertis p̄prie. tamē qualē habue
rit mentalis desponsatio aie **Marię** diffe
rentiā. **Silī** attende. et singulare inuenies
in qua matrimonium fuit ante confirmatio
nē in p̄ria. semper ratum in via. **Uolo** dice
re taliter cōfirmatū q̄ neq̄ repudiū p̄ mor
talem fornicationē potuit interuenire. nec
offensio queuis per originalē aut veniale
maculam. scdm̄ duplicem in **Elisabeth** et
in **Johanne** nūc inductā conditionē.
Discipulus. Eleuatis pie consideratiōis
oculis/intueri video? **Mariam**/fm̄ dicta
tua/proximam valde nunc fuisse cubiculo
sponsi. nec obstitisse ad consummationē
matrimonij sp̄ualis/p̄ter velū vel cortinaz
enigmatis vie/tegentē cubiculū quod tūc
peruū nō erat ingressū. **Magister.** **Ter
nis** acute. nōne tu rides a fili/ q̄to **Maria**
desiderio/psūmationē in gloria/matrimo
nij iā inchoati et rati p̄ grām p̄firmatā/ op
tabunda quiescit. nō quidem impudētia
quasi meretricia. aspiciente virum vltro. sed
verecūdia virginali. per insinuationē/for
matā reuerentialis pudicitie verbis: pete
bat quod optabat/cōi voto cū spōso. neq̄
enim repidiū erat sponsi ad sponsam. zel
donec introduceret eam in domūz matris
sue. et in cubiculū genitricis sue. omni des
inceps ablato velamine quādo facie ad fa
ciem videre sibi dabitur sponsum et vnum
fieri cū sponso. **Itaq̄** iāz non duo. sed vn
spūs/ federe perpetuo nubentur. **Hinc**
sunt ille voces amoris interrupte suspit̄s
Hinc allocutiones alterne. **Hinc** mutue
collaudatiōes. **Hinc** cursus et recursus cre
bri subitiq̄ spōsi salietis tripātis seu tripu
diātis. **Audi** spōsam. verecunde p̄fens
te spōsuz. **Oscule** me osculo oris sui. **Tra
be** me post te. **Indica** mihi quē diligit aia
mea vbi pascas. vbi cubas in meridie. **fa
scicū** mirre dilect^o me^o mibi. in vbera
mea cōmorabit. **Deinde** cū pulcritudi
nē spōse laudasset spōsus. spōsaq̄ de spōso
sile fecisset. **Cōsidera** q̄ apte vel q̄ verecū
de/ōdit itelligi/nil restare nisi secretū igres
sum cubiculi. **Lectulus** inq̄t noster floriz
dus. **Sed** redeo ad osculū. **Amor** igne
us est. **lāpades** ei^o lāpades ignis atq̄ flāz
maz. **Propterea** neq̄t se i se p̄tinere/ quin
assimilationē q̄rat sibi facere. semp inq̄t^o
est quicq̄ p̄tingat ad intimū rei quā diligit

Superma

Diom̄? sim amoris
necessitate. calidum.
quod iustitiam. Quid iustitiam
ad spōsam succula
m. q̄ inq̄rat inimos m̄
m̄ illi retrogenū inueniēto
ta. Expectat in pudica regi
pudiciā sponsi. dicit stamum
non audeat. Facit mi
habet. petat solaciū. peti
m̄. ardoris sui. osculū
m̄. iocundū. Oscu
m̄. vbi rapū vi
m̄. se spōsam. Ita peti o
m̄. Curat. Reputat a
m̄. q̄ solū cogitat. q̄ mi
m̄. q̄ occipit sic illa
m̄. Si tu fustulū m̄
m̄. Ediffere
m̄. sed sub
m̄. Dili
m̄. deus
m̄. Hoc
m̄. Dicis. Dicis. Dic
m̄. in osculo oris p
m̄. Osculū ipse
m̄. Sic pa
m̄. rem
m̄. mi
m̄. col
m̄. nū
m̄. nū
m̄. lo
m̄. fab
m̄. ver
m̄. ocu
m̄. q̄
m̄. C
m̄. mir
m̄. cur
m̄. filio
m̄. nere
m̄. Dic
m̄. con
m̄. sum
m̄. qui
m̄. se. v
m̄. cum
m̄. aut
m̄. ego
m̄. non
m̄. t. fac
m̄. to pa

Vocat inq̄s diuin⁹ Dionys⁹ vim amoris esse qd̄ semp mobile, incessabile, calidum, acutū, feruidū superuidū. Quid igit̄ est/mas/faciet sp̄sa talib⁹ ad sp̄sum succensa flāmis amoris, nisi q̄ inq̄rat intimos am/plex⁹ suos, vt in illis refrigeriū inueniat to ta toti p̄iūcta. **E**xpectat in pudicitia v̄gī nalis ipsa bñplaciti sponsi, dieq̄s statutum p̄ nuptiis anticipare non audet. **F**acit in terea qd̄ sibi fas est, petit ad solaciū, petit ad refrigeriū estuantis, ardoris sui/ osculū sponsi/castissima suauitate iocūdū. **O**scu let me inq̄t osculo oris sui. **V**idi raptā vi di ecclatē extra se sp̄sam. **I**psa petit o sculū nec explicat cur⁹. **C**ur ita? **R**eputat ei illud oēs intelligere qd̄ solū cogitat, qd̄ vni cum desiderat, qd̄ totū cor occupat, sic illa phibocapra de dño. **S**i tu sustulisti inq̄t eū dicit mibi? **D**iscipulus. **E**differero go, cur nō p̄nta fuerit, osculet me, sed sub infert osculo oris sui? **M**agister. **D**isti crio vulgata est, et alias diligētissime deuō nissimeq̄ deducta de triplici osculo. **H**oc quidē pedis, **H**oc manus, **H**oc oris **H**ac triplicē repies differentiā in osculo oris p̄ ditione hui⁹ vel illius aie. **O**sculū q̄ppe datur aliqui i signū recōciliatiōis. **S**ic pa ter euāgelicus vidēs a longe filiū suū veni entē a regione perditionis et egestatis, mi sericordia motus occurrit et cadēs sup col lū eius osculat⁹ est eū. **Q**ñq̄s vero dat oscu lū i signū noui mūeris seu bñdictionis, si cur ysaac benedicēs filio osculū petijt ab eo. **P**orro dat osculū ad solū amoris nō tā indicū q̄s exercitiū, sic p̄ pater et pia mat filiū osculat infantulū, sic castissima v̄ix maritū. **C**ōpetit qd̄libet osculū si tropolo giā attēdis aie viatrici q̄renti deū, et h̄ fm triplicē aie statū. **P**etit osculū recōciliatio nis aia, petōz, et offense p̄scia vt sanet. **E**x plo martini, sanātis osculo leprosu. **P**etit osculū bñdictionis, aia nō satis opulēta sed egei mūerib⁹. **P**etit osculū exercēde dilectō is mutue aia, tā i oib⁹ bñ, p̄scia, nihil req̄rē nihil intēdēs in osculo p̄ter amorē vt amet et amet. **D**iscipulus. **A**unq̄d elicere nō vis, solam inter omēs et sup omnes anias viatices, aiam **M**arie potitam fuisse tali osculo tertio, dei sp̄si sui, dū viueret. **E**rat siquidē tora semp mūdissima, nunq̄s egei reconciliatiōe, erat glia plena, sup oēs be nedicta, non egei nouis muneribus licz auerentur ipsa, tamē magis amari et ama

re, dilectōz suo frui prime iam ad statum patrie/poptabat. **M**agister. **R**ecte con tectura, ad singularē nostre bñe laudē, v̄ez ad edificatiōē alteri⁹ cuiusuis anime, fas habes obseruare, quo pacto sine p̄sūptiōe possit ipsa petere que peccatrix est/ osculum sponsi et dicere cum modestia. **O**sculetur me osculo oris sui. **Q**ue consideratio dat aperire tanq̄s mistica clauis / parabolicas locutiones canticorum, ad triplicem statū repertum in animabus. **Q**uorum primus dicitur incipientium. **A**lter proficientium **T**ertius perfectorum. **S**ed est aliud qd̄ attēdas, in osculis castis et licitis **J**esu sp̄ si. **U**num corporale fuit. **A**liud sacramen tale, **T**ertium figurale. **E**cce reductis ad beate **M**arie tempora lumibus fidei/ con spicio beatam istam matrem/ virgineo fo uentem gremio, speciosum forma p̄re filijs hominum puerum **J**esum, quem de oscu labatur crebro, recipiens vicissitudinem osculi, cum amplexu tenerrimo a semetip so. **Q**uis mihi det te fratrem meum sugē tem vbera matris mee, vt inueniam te so lum foris, et deosculer te, et iaz me nemo de spiciat. **F**elix prozsus extitisti, vir **M**arie iuste **J**oseph, cui totiens concessa sunt oscula blanda pueri **J**esu, que gestare ma nibus, sinu refouere, brachijs amplecti, pe ctus dei capar/ tuo pectori stringere cū om nibus puericie gratissime blandimētis to tiens meruisti. **Q**uotiens intuitus ocu lorum beatorum, tibi sponseq̄ tue letos af flabat honores **Q**uotiens iocundissima vox, diuinos vobis spirabat amores. **S**ic oculos, sic ille manus, sic ora ferebat, tan q̄s vere cum filio hominis, filius esset dei. **I**ta dum dum dicis, dum optas, dum miraris, quare non sacerdotium recogitas tuum, ratione cuius tibi fas est quotidie filio dei et hominis/ oscula dare, ipsum cer nere, ipsum gestare, contrectareq̄ manib⁹ **D**icam mirabilibus, q̄ nec ipsi **J**oseph concessum est. **P**otes sacramentaliter ip sum manducare, qui est panis vite eterne, qui dat vitam mundo, qui mutabit te in se, vt sis ipse in eo et ipse in te, vt dices cum apostolo. **V**iuo iam non ego viuit autem in me christus. **D**iscipulus. **Q** ego noui quid loqueris, sed hoc ad p̄fusiō nem miseri peccatoris, qui et sumit christū et sacramentum osculatur et fruitur oscula to per sacramentalem vnionem. **T**e mihi

7

quod non valet ad ipsum trahi nominandum. quod loquendi genus appellavit Dionysius symbolici. de quo et scipisse notat librum. sed ad Latinos non peruenit. Hoc typico loquendi. deus pater habet os. et quod filius eius in creata sapientia potuisse se gloriatur. Ego inquit ex ore altissimi patris. primogenita ante omnem creaturam. **Habet et vterum.** Ego inquit ex utero ante luciferum genui te. **Pater itaque diligit filium suum. et filius genitum suum recipit amorem. quod vicissitudo dilectionis. cur non de osculatione nominabitur?** Ex qua spiratio communis amoris emanat et flagrescit. quod spiratio quia necit quodam modo patris os ad os filii. dici potest osculum viri et femine. **Sponsa ergo dum quirit osculum sponsi patris quod sit illud osculum. quod spiritus est oris viri et filii.** **Discipulus.** Sed que vel quia sunt labia sponsae? **Magister.** Illa nimirum sunt due vires principue mentis. **His intellectiva. et vis ei correspondens affectiva. seu volitiva vel appetitiva. quod duz spiritus sanctus. osculum patris et filii inspirando necit. et osculatur illa benedico. fit mens tota deiformis et conformis beatissime trinitati. fit trinitatis nobile trinitati. Itaque fit ei memoria secunda. parens verbi cum acies intellectiva generatur super ipsam. et qua simul conuersione spiratur amor communis viri et eiusdem voluntatis. **Hec est species et imago pulcherrima. et conformata et assimilata diuine trinitati que per gratiam est id ipsum quod deus per naturam. Ecce ubi ad hanc assimilationem pertingere spiritus marie suspirans et estuans assidue desiderio sponsi sui. **Osculetur me osculo oris sui. Quid queris o beata? quid osculum sponsi petis o benedicta? quid est illud osculum nisi spiritus sanctus. qui vix superuenit et in te. quando vultus altissimi obumbravit tibi. immo iam preerat. nec postmodum recessit a te. quod dominus semper tecum. **Sed quid affectas o pulcherrima mulierum? **Sentio quod requiris. et si dis simulare videaris verecundia virginali. **Thalamo sponsi. prima es. gaudes osculo oris. **Sed et leua eius sepe sub capite tuo. **Et in vbera tua comorata. te amplectas. te osculatur quod tibi vis amplius? **Ecce non dum subintroisti secreta cubiculi silentia. vbi federe perpetuo ministerium assumet. **In queta es donec introducat te et tu illum in domum matris tue et in cubiculum genitricis tue. **Et quod ista mater tua. nisi diuinitas sua. vix oium crea-**********************

tric et gubernatrix. **Et quod domus eius. quod altera si non eternitas amplissima. **Quod deus nique cubiculum nisi sinu altissimi occultissimus dei patris. in quo spiritus tuus quiescit perenni felicitate. **Hoc cubiculum intrare. in hoc quiescere. delectari. secundariis desideribus suspirans. presabas quod sit istud. **Et ultabunt sancti in gloria lerabuntur in cubilibus suis. **Falloz. si non hec ipsa que diximus existis? **spiritum inuenies et dicēs. **Tenui enim nec dimittam. donec introducam illum in domum matris mee et in cubiculum genitricis mee. **Et ecce nunc habet quod spasti tenes. que desiderasti possides. que credidisti vides. quem dilexisti. tota complectens ipseque secunda fructus eterni. **Discipulus. **Quid sibi vult spiritus iste suus quod vna sua vnice dilectam matrem distulit introducere secum in cubiculum felicitatis eterne. quoniam latrone de cruce penitus in hoc cubiculo collocavit. **Audiente matre et inconsolabiliter anxiantem. pertransierat enim gladius animam eius. **Amē dico tibi. hodie eris mecum in paradiso. **Omitissime iesu. **Et vbi erat mater tua. nisi in dolore continuo remanens in hoc seculo. separata etiam a corpore tuo quod inclusum iacebat in sepulcro. **O vere terribilis in conspectu deum super filios hominum. **O certe verissimum quod erit nouissimi patris. **Quis hoc estimasset. quod credidisset. quod sperasset assumi ad glorie cubiculum latronis animam. et animam matris relinqueret ad lamentum. **Cui et logo tpe patet ingressus ad idem sponsi cubiculum. **Potuit inuidiam sibi facere glorificari ipse latro. si non fecisset eam caritas vni cor et vnam animam cum eo. **Suasit eadem caritas. quod qurens quod dei sunt habere vitam in patientia. propter electos dei. pro se et ex se docedos de misterijs vere fi dei. **Et quod desiderium quanto per incolat huius plonatione plus et plus aduactum est. tanto huius in adeptione super omnes plus gaudium. **Magister. **Cernit hec responsio tua. prolongationem huius miserie. in ista amoro sissima per annos multos que per osculum pedum primus mundata. post heremicolam diu fuit. **Sic discipulus ille quem diligebat iesus. usque ad senectam vixit et senium. **Tangit ignitus martyr Ignacius scribens beate virgini. quam superstitis vite sue ut ceteros ex se et propter se et in se confortaret. **Cui etiam beata virgo rescripsit ut exultaret in deo salutari. **Porro quod redocuit o Luca medice carissime. primas euangelij tui partes. nisi solum talium conscia ergo prau-**

sponsi. qui propter sponsam in incarnatio-
ne lacteus factus est. Conati sunt philoso-
phi sugere vinum sapientie de vberib⁹ pri-
me cause dum invisibilia dei per ea que fa-
cta sunt cognouerunt. sempiternam quo-
q; virtute eius et diuinitatem. Concalue-
runt et estuauerunt et inflati sunt vino mul-
to. de calice aureo babilonis. et inebriati/
dantur in reprobum sensum. et obscura-
tum est insipiens cor eorum. Rationem di-
cit apostol⁹ qz cum cognouissent deuz/ no
sicut deuz glorificauerunt. neq; gratias ege-
runt. Habes vinuz sine lacte q; plane lac me-
lius est. pferum oditum ex vino vel factuz
cuius pot⁹ inebriat. sed sobrie sine luxuria
Accipe signum ebrietatis noxie simul. sicut
causam in philosophis. q; veritatis stu-
dio tam vehemeter intenti/ nihil de amando
deuz toto corde. tota ania. et tota mente. for-
titudine. scrutati sunt. Quid mirandum si
defecerunt scrutantes scrutinia. si per erroris
precipicia cespitantes impegerunt/ potati
vino mixto veneno omniu vitioz. nec qli
umcuq; sed nephandoz qlia notauit apo-
stolus. quis non omnia que in occulto fi-
unt ab eis in qrt turpe est dicere. Et cum q
fiunt nisi cu; illa meretrice que apud Sa-
lomone allicat dices. Veni inebriemur v-
berib⁹. **D**iscipul⁹. fugiam⁹ ocius hos
vborum fetores. q; de vberib⁹ et amoribus
logmur/fragrantibus optimis odoribus
Gagister. audiamus potius aure pie-
tatis et fidei/ matrem virginem et filiam ma-
gnificantem dominuz et exultantem in deo sa-
lutari suo. Cuius nome est oleum effusum
quod sanat incipientes. pascat proficientes
delectat proximantes **D**iscipulus. Ve-
rum et si pperat intentio querere de tertio v-
siculo. cur maria/oleum sue magnificatio-
nis et exultationis. prius intulerit. Quia
respicit in qrt bnilitatem ancille sue. Nihil
ominus exponi prius opto doctrinaliter/
quid ppre sit magnificare deuz. et quot mo-
dis fieri reperitur. **G**agister. Pertines
est inq; sitio talis. Igitur accipe q; magnifi-
care dominuz nihil aliud est/ q; magnuz si-
gnificare. Non eni facim⁹ deum aliter ma-
gnuz. Snt aut modi significandi magnitu-
dine dei/ sine numero. in genere dno. Unus
interior in anima cognoscete et diligete de-
um. Etenim fide spe et caritate magnificat in-
tra de⁹. qm magnus ab ea et in ea significa-
tur. **D**od⁹ alit est exterior ta mltiplex q; va-

ria sut signa q; repntare pnt ab extra magni-
tudine dei. Quid e eni significare nisi ali-
qd intellectui repntare. Sit h⁹ p voces. sit
p colores vel spes colorz. sit p obiecia qru/
libet se suu. sit p enigmata figuraz in scptu-
ris scis. sit p reuelationes misterioz. **L**ocu-
sit idcirco canicu suu vgo bra sub attestato-
ne diuinaru locutionu q; fec dñs ad pres-
ntos **A**braba et semini eius in secula. **L**o-
seruabat oia vba hec pferens in corde suo
nuc **E**laie pphetia de virgine paritura. **H**e-
Vieremie vaticiniu q; mulier circudabit
vix. **H**uc ebdomadas danielis. **H**uc por-
ta clausam **E**zechiel cu templo toto **D**i-
scipul⁹. Descipisti qd est magnificare dñz.
qm est significare dñm ee magnuz in uerfa
liter pfectu. **S**cio/ qm significare fm gra-
maticos est aliqd intellectui repntare. qui
tractat de modis significadi. sup q; b; **L**eris
logiu coposuit. Snt in sup varij modi (si-
cut notas) magnificadi dñm scz bndicere.
scificare. glorificare. pdicare. exultare. pfi-
teri dno. laudare/ et ita d silib; quoz canica
memorant. Inqram⁹ igit de singul. **D**ic
qd est dñm bndicere. **G**gr⁹ h⁹ est signifi-
care dñm ee bonoz datorz. factorz vel do-
natorz. q; suu dicere facere est. dixit et facta
sunt. Ita suu bndicere e suu bn agere. **D**o-
mino aut bndicere significat verbu bndi-
ctionis illi fieri vl dirigi. vt ibi. **S**acti tui
bndicat te **D**iscipul⁹. **D**ic qd sit scifica-
re nome dñi **G**gr⁹ h⁹ est significare dñz i-
scitate et mudicia pfectu. **Q**uid aut sit scitas
dñi et noticia et mudicia/ hēs alibi **D**isci-
pulus. **D**ic quid est exultare in deo saluta-
ri nro. **G**agister⁹ h⁹ est significare deuz
esse saluatorz nrm et salutare vel saluatione
no qlicunq; signo/ sed modo leticie/ exteri⁹
se pdentis et qsi se no capet vlti⁹ salientis
Discipulus. **D**ic quid est confiteri do-
mino. **G**agister⁹ hoc est significare cer-
to signo/ ipsum esse dominuz. **E**t hoc mul-
tipliciter. vel quoniam bonus. vel quoni-
am in eternu misericordia ei⁹. vel quoniaz
laudabil nimis et magnitudis ei⁹ no est fi-
nis. vel quonia peccata dimittit et pstabili-
est sup malicia. aut ex reliqs pfectoib; suis
Discipul⁹. **D**ic qd est sacrificare dno.
Ggr⁹ h⁹ e significare certis signis adhibis
q; ille cui sacrificat/ vel in cui⁹ honore pnci-
paliter offert sacrificiu/ supm⁹ est dñs/ ple-
naria hūs potestatem vite et mortis super-
nos. sicut in animali sacrificio vel occiso.

Discipulus. Dic quid est gratias agere deo? **V**agister. hoc est significare bona recepta ab eo pure gratis si meritis nostris. **M**odi autem significandi sunt varij/p varietate eorum que recipiunt ad significandum corde voce corpore et opere. **D**iscipulus. Dic quid est adorare dominum vel colere cultu: latrie? **V**agister. hoc est significare supremam in omnibus suam dominationem atque maiestatem. et hoc modis varijs interiori in anima. vel exteriori in corpore aut alijs rebus exhibitis. **D**iscipulus quid est iubilare deo? **V**agister. hoc est significare magnitudinem eius in bonitate et benedictionibus. modo gaudij cuiusdam ineffabilis. ut aliquando plausu manuum. aliquando vultus alacritate. Aliquando vultus dilatione. que dicitur leticia quasi laticia. Aliquando voluptate que dicitur a volubilitate circa rem dilectam. Nonnunquam a delectatione que dicitur quasi lactatio. Quandoque a iocunditate que dicitur a ioco. **S**epius ab alacritate. que dicitur dum habet liberet et expeditum usum corporis vel membrorum vel sensuum et maxime cordis ad significandum leticiam. **D**iscipulus. Quid est deum laudare in sanctis suis. **V**agister. hoc est significare ipsum esse causam sue sanctitatis. Sicut deum laudare in creaturis suis est significare quod ipse eas gubernat fecit et regit eas pure gratis et magnificis modis. **D**iscipulus. Quid est alloqui creaturas quod benedicant deum / quod collaudent / quod adorent / quod predicent / quod letentur in eorum similibus acclamationibus? **V**agister. **T**otum est hoc significare complacentiam quam habemus in beneficijs omnibus que creaturis collata sunt. et hoc varijs modis significandi. pro varietate alloquendi. sicut solemus exhortari per psalmos dicentes laudate dominum in tympanorum choro laudate eum in cordis et organo. cum alijs talibus instrumentis omnibus; hoc dicitur est significare complacentiam exultationem atque leticiam quam habemus in recognitione beneficiorum dei talibus modis representandi. Quoadmodum dare gloriam deo honorem et virtutem et similia omnia perfectionem importantia non est aliud quam significare talia supereminenter esse in deo vel a deo procedere. Et hoc tot modis significandi quod modi sunt representandi corde voce corpore et opere. **D**iscipulus. Dic differentiam inter magnifici-

cationem dei quam faciunt irrationales creature et magnificationem rationalis anime de qua dicit in hoc cantico. Magnificat anima mea dominum. **V**agister. Magnificatio creaturarum / mensuratur et accipitur a participatione diuine magnitudinis / cuius omnes sunt participes suo modo. Sed irrationalis natura tantum modo representat artem creatoris. Et ideo dicitur transumptiue sapientia vel ars eius. Rationalis vero creatura non solum obiectiue vel ut vestigium. sed etiam subiectiue et formaliter percipit / significat dominum magnitudinem intelligit et predicat. Assumit in se creaturas alias immo et seipsum quasi materiam significationis diuine maiestatis. denique in omnibus sicut in fistulis organorum certificationis / spiritu sancto flante decantat. **D**iscipulus. Bonum est nos hic esse. Sed vocat sequens versiculus de humilitate marie. **I**ta vero tardior hora differre suadet ad matutinum diei sequentis. **N**os interim proprijs intendamus officijs. **E**xPLICIT secundus tractatus.

Sequitur tractatus tertius dramaticus in cantico **M**arie de respectione humilitatis sue per nomina. **E**x. Prima notula.

Quia respexit humilitatem ancille sue. **D**iscipulus. Dic sumus hic prius absolute est questio / altera die posita sed dilata. **L**ur beata mater / cum magnificationis domini cum exultatione spiritus in deo saluari suo / cecinit esse respectione humilitatis sue a domino. Exultauit inquit spiritus meus in deo saluari meo. Et tanquam quereret ab ea mor subiungit. quod respexit humilitatem ancille sue. **V**agister. **D**octam formas questionem cui nequit perfectuari ratio siue responsio / nisi respectus domini causa prius perscruteretur. que non nisi amor inuenitur. **D**iscipulus. **C**onsentio. **F**iat hoc prius notum. similiter et que dicitur obiectum suum. **V**agister. **O**culus vulneras spiritus sancti. oculus est amoris qui nullus acutior. nullus penetrabilior. nullus ad intimi cordis vulnerationem efficacior dici potest. vulnerasti cor meum ait sponsa in vno oculo tuorum. Non aliter est de oculo sponsi respectu sponse. Quia respectus amoris / sponsi / lauciat sponsam / ut exclamet

B.